

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літодог ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіслам» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні денесеня по 15 кр. від стрічки.

Під кінець сесії.

З Відня пишуть нам під днем 13. марта:

Парлямент в останнім тижні роботи. Нині ухвалено в третім читанні закон о контингенті рекрутів — о що головно розходило ся — і парламент міг би вже піти домі. Та, розходить ся ще о вибір делегацій і про яке-такє поладнанє страйку углянних робітників. Кажемо яке-такє поладнанє, бо мабуть ні правительство, ні парламент не знають, чию сторону взяти, чи углянних баронів, чи робітників? Справа ся дуже замотана, а локальні відносини так різнородні, що шаблонно се питанє не дасть ся порішити, тим менше, що точних даних о локальних відносинах в поодиноких закопах не має ні правительство, ні соціально-політична комісія парламенту. Правительство і парламент займають проте поки-що досить симпатичне становище супроти робітників, але ухвала западе в парламенті мабуть аж в маєвій сесії.

Що-до внутрішньої політичної ситуації, то она поправила ся о стільки, що Чехи набрали пересвідченя, що правительство не нарушить їх національних прав. Мабуть парламентарні ферії використає правительство на продовженє мирової акції між Чехами а Німцями. Успокоючо вилинула на Чехів авдієнция д-ра Жачка яко нового віцепрезидента парламенту у цісаря в минулий понеділок. Цісар заporučив Чехів, що їм не стане ся ніяка кривда. Ся запорука містить в собі і memento для тевтонських шовіністів.

Політичну брошюру д-ра Штайнвендера осудила вся праса неприхильно. Німці мотають ся в своїх програмах. Головна тенденция брошюри така, мовби др. Штайнвендер бажав всіх Німців з Австрії зібрати

в одно місце, окружити їх китайским муrom, довкола муру поставити ще жандармів, щоби — борони Боже — не повіяло туди славянським духом. Так обезпечених Німців рад би др. Штайнвендер передержати в цілости аж до часу, коли би з'явив ся північний пруский Месия і виволободив їх з «славянської» (?) неволі! Чи се не манія переслідованя? — питанє се лишаємо без відповіді.

В однім з останніх чисел помістив «Галичанин» допись з Відня (Крушинського), в котрій сказано, будьто межі послами Барвінським а Вахнянином прийшло до якогось антагонізму. В тій дописи говориться також о «польонофільстві» Барвінського, а «славянофільстві» і «польонофобстві» Вахнянина. Тенденция сеї дописи — на скрізь дурненької — така, щоби руских послів роз'єднати. Дописуватель хвалить проте навіть пос. Вахнянина, а гудить пос. Барвінського, називаючи єго «орудем» в руках Яворського і т. д. Прочитавши сю допись тут на місци, ми не так подивлялись дурну інвенцію дописувателя, як більше наївність «Галичанина», що в такий спосіб дав себе «надати» своему віденьському кореспондентови. Розуміє ся, що о яким-небудь антагонізмі межі згаданими обома послами нема ні бесіди, та що рускі послы державної ради в своїх поглядах і змаганях політичних правлять ся лише своєю совістю і зглядами на добро свого народу. Впрочем, чи похвала в стовбцах «Галичанина» може кого почестити? Коли відбували ся останні вибори до парламенту, тоді раджено Маркову, щоби він як-раз хвалив і славословив тих кандидатів, котрих не хотів мати в державній раді. «Як похвалиш Вахнянина» — сказано тоді — «то сим самим підорвеш єго кандидатуру лучше, ніж гудженем». Сю рецепту примінив мабуть аж тепер віденьський дописуватель до пос. Вахнянина.

Міжнародна анкета в справі польській.

Під таким заголовком видала редакция польского місячника «Круга» відповіді західної Європи на квестіонар тої-ж Ред., крізь який призма глядить вона — себто зах. Європа — на теперішнє та будуче житє Польщі.

По чотири питань в тій справі вислано до 500 найвизначніших публіцистів, літератів, істориків та соціологів. Відповідий насніло ледви не ціла 50-тка. Найбільше загомоніло голосів французских (17) та німецьких (16) Богато слюз полилось на домовину Польщі, доста окликів негодованя та заяв ненависти дісталось російським «азіятам» та пруским «гакатистам», — а найревнійше прослезились наслідники Цезара та Наполеона.

Як прийшло до розвязаня останнього питаня: «Чи Польща може придбати впять свою независимість і якою дорогою?» — всі одностайно проголосили: Так! Яким чином? Тут Пітії не стало вішого духа.

Та нам не про се річ. Для нас тая анкета має о стільки інтерес, о скільки голосить она загально-людські ідеї братерства, гуманности, любови і — волі. З тих кількадесяти листів дасть ся — по моїй гадці — виготовити цінний катехизм для всіх народів: вольних і невольних.

Ось єго зміст:

Кождїй — гадаю — народ, як і кожда одиниця, носить в собі рацію бутя, і як-що тая рація виявляє конечність єго істнованя, — без небезпечности для людскости не можна єго вичеркувати.

Adolf A. Buylla (іспан.)

Будучи неморальною, кожда система винародовлюваня є рівнож средством деморалізуючим.

Adolf Cerny (чеськ.)

Всякий народ має свою задачу, кождий люд — свою душу. Житє складаєть ся з різноманітности. Церков бажала мати одну живу точку на світї: Рим і Церков як-раз завмирає. Демокрация бажє всюди житя: в одиниці,

Звуки та краски.

(З бориславської панорами).

Ліси обсіпає сіре та синє борошно диму. Звільна сідає пара. Дим і пара творять якусь густу, чорну масу, яка заливає ліси наче холодна, заціпла лява. Незначно зачеркують ся фіалково-сірими стовбурами горби.

На землю спускаєть ся вечір.

Пора рискаль кидати! І великий підземний лябірнт вмовкає. Ожиданє — та свист.

Сей свист!.. Пекло зворушуєть ся. З отруйного сопуху газів, з вузьких, здаєть ся, нор персякнutoї потом та кровію землі, виривають ся звуки. Дим несєть ся височенним стовпом та жевріє кервою. Машина сопе, здуваєть ся, пхикає, реве. Та ураз заугде страшним ревом. Стони... стони... стони... Кров в жилах стинаєсь, ліси з жахом клоняють верхівя, а оселя з трепетом вмовкає. І ллють ся згуки. Ласки! — ласки! — ласки! — благає свята ненька. Страдаю! — страдаю! — страдаю! — ох! — ох! — скомлять друга машина. І третя, четверта, десята: стоняють, вищять, ревуть, ридають... Дріжачи плывуть крізь воздух могутні, темно-червоні стихії голосу. Стихії розгортають ся будь просторою, ще обгортає весь єство, будь плывуть тоненькою

биндою. Бинда вєть ся, перебиваєть ся крізь нерви до мозку, сверлить, коле, рве та звязує рух клітин. Чувствуємо тому в нашому житю нервів та в цілому істнуваню. З отупіня будить нагальне, пронизуюче хвильованє атомів етеру. Шпигає, коле, щіпає. Ми знова свідомі. А звуки відривають ся, лучать ся, кудовчать ся, плигають, плывуть, повзуть по горбах щораз далі і далі. Воздух ворухить ся, дрижить, хвилює. Гомін несєть ся в хаотичній дїсгармонії, рине, втинаєть ся і впять плывє, далі — далі, — в нескінченість. Меншає, втихає, никне — никне — никне. Завмирає... Гроза, жах, мовчанє.

Хе! хе! хе! — засичала якась машина дивним, пронизуючим нерви реготом. І несєть ся сатирична, глумлива мелодия сатани. І свист і сичанє і пхиканє і грохіт і рев і — Ні! Два тижні ходжу ген на горб слухати цего пекельного реготу і тієї чортівської мелодії. А захватити вухом не сила. Змисли замовкають, а паном лишень душа і мозок. Завмираю в контемпляції. Бачу себе мікроскопійним червом, що йому прийдесть ся тріснути від могутнього реву. І з жахом зриваюсь, — біжу, — тікаю; паду, — риюсь в колючий сніг ялівцю і мертвію. Заєдно твержу молитву: Захланности, Боже, страшна твоя сила!.. І з жахом ступаю обережно по купинках, які розкинули ся по горбі. Відав кожда

купинка, кожда стопа землі, всі стебелця трави насякли страшними звуками. Земля гей резонатор стонихає, плаче і смієть ся. Це плач та регіт поту і крови, що їх від віків поглищає катована, сверлами та рискалями поранена земля. Горе маючим!..

Оселя прочунюєть ся. Гей з муравлиська розходять ся на всі усюди чорнолиці титани. Крізь брудні вулички тягнуть ся довгі-предові ряди.

Лиця підпухлі, очи зацалі, блискучі, волосє скудовченє, одежа — збризьканє ропою та заліплєне воском, вонюче лахмітє.

Групують ся, розмовляють, кленуть, стоняють.

Від завтра замикають всі менші «паршиві» шибі. Сотками гонять їх звідсьіль, — як худобину... Пепотрібні — кажуть... І деж їм дітись тепер, де? Зросли ся з тьмою і з сопухом; світло їх отуманює, голомшить; воздух давить груди... Вони та без копальї?..

І стурбовані розпорозують ся по шинках.

(Кінець буде).

в дрібній провінції, в науці, у світі. А жите се — воля.

Кожде змагане, щоб жите обмежити, є не-людским.

Народи є більші зза свого духа, як зза посідання просторів землі.

Georges Deherme (франц.)

О скільки народне тіло заявляє самостійного духа, о стільки може мати право до незалежності і бороти ся за ню як всяка поодинокка людина.

R. Dehmel (німец.)

Є інтересом культурного світа, щоби кожда суспільна вітва заховала свою оригінальність. Лихо є всяка політика, що змагає відобрати якому-небудь народови єго індивідуальні прикмети вдачі та темпераменту: бож она нищить енергію.

E. Durkheim (франц.)

Всяке змагане приголомшити насильно народну мову та культуру, вважаю нерозумним та неморальним. Пересмотрюючи основно та безсторонно історію, пересвідчуємо ся, що такі нагальні средства приносять остаточо для обох сторін (гноблених і гнобителів) тільки шкоду та проклони.

Wilhelm Foerster (нім.)

Після моєї гадки є дрібні народи рівно потрібні для гармонійного істнованя націй, як потрібно є прим. кістка нозі. Усунути єї, а нога стратить рух і ціла істота потерпить на тому.

Найпотрібнішою річю для нації є збережене народної (батьківської) мови. Бажати заступити мову народну мовою чужою, се значить засудити на видіне крізь кілька поколінь мозок дотичного народа. Се значить знищити єго, без ніякої користи для цивілізації. Се злочин!

Батьківська мова є гейби святий огонь, що єго годить ся берегти, щоби не запанувала справжня ніч.

Що-небудь настане, треба єї берегти, а в ту днину, як насильство стратить свою силу, народи, що найбільше нагорювались, здивують світ плодovitостію і дадут тисячі єї докази, — як тільки до тієї пори бережуть цінний покров, що в ньому кристалізують ся їх ідеї.

Frans Gittens (бельгій.)

З усилля накинута воля одного народа другому є злом, і треба з цілою силою ставити їм чоло.

Keir-Hardie (англ.)

В своїх способах є русифікація та германізація лишень варварством.

Harald Höfding (даньск.)

Здасть ся мені, що нині весь народ позбавити народности є річю немислимою; впрочім є річю неконсеквентною та неетичною — підносячи високо засаду народну, підпомагати тих, що від власної нації відпали, а вязнити тих, що їй зістали вірними.

Alfred Herr (нім.)

Вважаю народи особами живучими — найвищими індивідуальностями історичними—яких істноване є тим важніше для людскости, що кожда з них посідає свій характер, свого власного духа. Убити народ, значить скалічити людскість.

Як-що крихке є бутє одиниці, народи мають тверде жите. Убити народ найтрудніше.

Витревати є важкою справою для гнобленого народа. Хто треває, надіятись може, що скорше чи пізніше діждесь нагороди Права.

Anatol Leroy-Beaulieu (франц.)

Нормальний духовий розвій народа не зависить від єго політичного устрою: Єго душа, єго спадщина етнографічна, містична, лірична, єго стиль, єго обичаї є скарбами, яких не зможе єму ніхто забрати, що зависять лишень від него, і що їх в кождім разі змогли-б знищити переміни, спонукані завойованем, доперва по упливі віків.

Camille Mauclair (франц.)

Народ можна лишень позірно вичеркнути з карти народів. Характеру, духа народного змінити та загарбати не сила. А вірити, що се є можливим, — на се треба ігноранції та безголовя політиків.

Всяке змагане проти незалежності народа є нікчемне та блудом.

Edmond Picard (бельгій.)

О скільки відаю, один тільки народ ірланд-

ский вирік єя свого язика, а помімо сего не став англійским.

Charles de Queker (бельгій.)

Гадаю, що раса є не до знищеня, і кожда нація, вольна чи поневолена, є осібним, цінним одиноким орудієм музичним в гармонії людскости — як замовкне, відчуваємо єго недостачу. Та сей єго звук залунає чи скорше чи пізніше — в тім лежить тревала конечність, а переходимим є лишень комбінованя політичні.

Без сумніву є індивідуальна свобода найціннішим скарбом і справжньою підвалиною достоїнства людского.

Gabriel Sarrazin (франц.)

Як-що народ побіджений та поневолений, вістає добутичю вимріяною, если ставить завзято опір і не зливає ся з грабителем, если протестує не то що словами, але витревалоштію своїх типових знамен, неповздержним привязанем до своєї мови, обичаїв, свого народного духа — грабителеви нема вже викрутів. Не може покликувати ся на природне право, яке віддає зголомділому вовкови вівцю, на те, щоби з неї творив своє тіло.

Sully Prudhomme.

З боевища.

На засіданю палати лордів відчитав лорд Сельсбурі заяву президентів Штейна і Крієра. Оба запевнюють торжественно, що війну підняли лише виключно в цілі оборони незалежності обох полуднево-африканських республік. Обі республіки бажують привернення мира під умовою, що їх незалежність удержить ся на дальше. Коли-б однак англійське правительство тревало дальше при намірі знищеня їх незалежності, тоді боєрекому народови не лишило би ся нічо иншого, як витревати до кінця. Доки воєнне щастє було по стороні Трансвалю, президенти вагали ся зложити сю заяву. Але тепер, коли повагу британського правительства можна уважати запевненою, уважають своїм обовязком, предложити ясно британському правительству перед обличчєм цілого світа, чому Боєри ведуть війну, і під якими умовами були би они сконні згодити ся на заклочене мира.

Лорд Сельсбурі дав телеграфічну відповідь на сю заяву, вказуючи на те, що Трансвалє вже від сімох літ робив очевидні приготования до війни; дальше вказав на обидливе ультиматум, яким розпочало війну трансвалєське правительство та на напад трансвалєських війск і вільної держави Оранії на англійську територію. Сельсбурі зазначає при сїм, що з Оранією не переведено передтим зовсім жадних переговорів. В виду нещастя, які спровадила на території королевої, не спонукава жадною провокацією нападє республік, англійське правительство відповідаючи, може лише повідомити, що не є приклонне згодити ся на удержане незалежності чи то Трансвалю, чи оранської держави.

Оба сї документи відчитано також в палаті громад серед живих оплесків. При слідуєчих нарадах над воєнною позичкою деякі з послів запротестували против депеші Сельсбурого.

Так отже від Боєрів вийшов вже перший крок до покінченя кровавої війни, та поки-що безуспішно. Прошені трансвалєским правительством о посередництво Сполучені Держави, віднесли ся з тою місією до Англії, однак она в словах як найсердечніших — відкинула всякі предложеня. Також і від Німеччини тяжко надіяти ся успішного посередництва, бо власне тепер оголошено «сину книжку» в справі занятя двох німецьких кораблів «Bundesrath» і «Hergog» з причини підозріня о контрабанду на річ Боєрів. Німецьке правительство інтервенювало в дуже рішучий спосіб, кораблі висвободжено і справа покінчила ся добре, але англійське правительсево затишло собі сей шореткий тон, з яким Німеччина звернула ся до него в дни неповідженя англійського оружя і прикрої ситуації. Тож лорд Сельсбурі виткнув се тепер Німеччині — мовби застерігаючись против якихсь сердечніших відносин, які потрібні до ролі мирного посередника. Франція навіть не дістала завізваня з Трансвалю до посередництва, бо она живе надто на вражій стопі з Англією. Тому навіть, хотяй би Боєри звернули ся до французкої республіки з таким прошенем, она не

підняла би ся сєй задачі, аби уникнути всякиа некорисних толків. Остає одна Росія, котрх конкуруючи з Англією на Сході, ледви чи схоче мішати ся в єї діла на Полудни.

На разі отже мирова акція не має світлих виглядів і радше порішить єї оруже, чим дипломатія. Бо в Трансвалю воєнні випадки поступають скорою ходою. Нинішні телеграми доносять о нових значних успіхах Англичан та о цілковитім упадку духа між Боєрами.

НОВИНКИ.

— В своїй хаті, своя правда! З Перемішля одержали ми таку відозву: Хто пригляне ся нашим містам, на рускій землі, прийде до пересвідченя, що не подобають они на рускі міста анї зовнішнім виглядом, анї бодай малим процентом Русинів, властителів домів і маєностей. Урядники, професори, святиєники і купці, як які єуть, залежні від волі чужих елементів, властителів домів, мусять брати помешканя або склени, які їм властителі дають і платити гроші, які они схочуть. А вже о товариствах і не говорити. Не кождий властитель для товариства хату винаймає, а як винаймає, то за добрі гроші. Русини звичайно і не думають о власних хатах, бо де то на їх кишені! Русини вдоволені, як має чим помешканє оплатити і чужу мошонку наповняти, а Русин властитель красної каменіці або більшого капіталу, се у нас рідкість велика. Тай справді одиниця в нинішних часах, сама без помочи, нічого не вдіє. Громада Русинів переміських ідучи за засадою: «Громада великий чоловік» порішила оснувати товариство, котре би тую байдужність і зневіру в власні сили Русинам з їх голов раз на все вибило. Не може один купувати домів, або і більших маєстків, то нехай купує спілка. Се цілє витичена в нашій статуті. Придбати дорогою зарібку добра громадского на стільки, щоби відтак можна щось і на цілі народні жертвувати і якусь справу підперти, а з другої сторони подати можливість членам щось заощадити або в товаристві позичити і який маєток на власність набути. Не дорогою складок і жертв, бо їх вже у нас за богато, але дорогою чесного зарібку хочемо здвинути собі Народний Дім в Перемішля, щоби мати приют для товариств, що дорого оплачують своє істнованє. Щоби товариство тої цілі достигнуло, потреба лиш як найбільше членів. Хто зложить внесове 5 корон і бодай один уділ в квоті 50 корон, стає ся членом товариства і снівластителем маєности, яку товариство набуде. Від уділу побирає член дивиденду, а як схоче набути щось на свою власність, дістане на се в товаристві позичку. Товариство приймає також вкладки щадничі і їх опроцентує. Просимо проте В.П. Добродіів вступати в члени нашого товариства і приєднувати єму поміж своїми знакомими як найбільше членів. Веї письма і посилки на адресу А. Ярєма ц. к. професор П. гімназії, Владича ч. 20. Адреса товариства: «Народний Дім в Перемішля», Ринок, дім Піскоржа. Дирекція урядувє в локалі товариства що днє від 3—5 год. пополудни крім неділів і руских свят. — Дирекція: А. Ярєма, управляючий директор; о. М. Кормош, контролєр; К. Глібовицький, касиєр.

— Виділ філії товариства «Просвіта» в Коломиї запрошує сим членів і тих, що хотіли би вступити в члени товариства «Просвіта» на загальні збори, котрі відбудуть ся в четвер 22. марта 1900 в ратушеві сали в Коломиї з отсею програмою: 1. О год. 9. рано Соборна Служба Божа в приходській церкві з проповідію, а відтак панахида за померших членів коломиїської філії «Просвіти». 2. О год. 11. в ратушеві сали збори членів товариства. 1. Отворенє зборів. 2. Виклад п. Василя Короля, відпоручника «Просвіти» зі Львова, про деякі хибі нашого господарства і як би їм запобічи. 3. Справозданє уступаючого відділу і провірене рахунків вибраної комісіїю. 4. Вибір нового відділу на рік 1900. 5. Внесеня членів. 6. Виклад про крамницю. 7. Розданє насіння вильосованого членами «Просвіти». 8. О год. 5. вечером відбудуть ся в тій же сали ратушеві вечерниці в пам'ять 39. роковин смерти нашого мученика за Русь-Україну, поета Тараса Шевченка, в котрих програму входять: 1. Промова професора О. Макарушки про жите і значінє Шевченка. 2. Деклямації, виголошені членами з між селян і інтелігенції. 3. Співні хору селяньского з Балинець, міщанського з Печевіжчина і «Коломиїського Бояна». Вступ на вечерниці: Крісла по 1 короні, а вступ на сали по 20 сотиків.

— Товариство для розвою рускої штуки, стоваришенє зареєстрованє з ограниченою порукою у Львові, устроєв в четвер, 29-ого марта с. р. о год. 5. з полудня в локалі Товариства при ул. Чарнецького 16 у Львові загальний збір з таким повядком дневним: 1) Відкрите збору. 2) Справозданє Дирекції з діяльності Товариства за адміністр. рік 1899. 3) Справозданє Ради надзираючої і внесенє в справі поділу зисків. 4) Доповняючі вибори до Ради надзираючої. 5)

Внесена і інтерпеляції членів товариства. — Білянса за адміністр. рік 1899 виложений для перегляду членам в канцелярії Товариства від 4 до 6 год. з полудня що-день аж до дня загального збору.

— **II. випуск «Богословського Вістника»** вийде при кінці сего місяця і в перших днях цвітня буде розісланий передплатникам. Позаяк се число буде печатане лиш в стільки примірників, скільки до 20. с. м. зголосить ся передплатників, то адміністрація сеї часописи просить поскорити з надісланням передплати, яка вносить 4 корони річно.

— **Стан здоров'я** ВПреоєсьв. Митрополита о. Куїловського о много поліпшив ся, однак недужий мусить лишитись ще якийсь час в ліжку.

— **3 Станиславова** пишуть нам: Преоєсьв. Еп. Шептицький виїхав в Понеділок дня 12. марта до Відня, а поверне в Суботу 17. марта. Архидієрей уділив в неділю (11/3) 6-ти пресвитерам львівської Архидієпархії і 2 Василиянам рукоположене на субдіяконів. — На вечірні в першу неділю посту розпочав першу страстну проповідь Преоєсьв. Еп. Шептицький при нечуванім здвизі народа заповняючого цілу церкву, пресвитерию за іконостасом, хори і сходи на руштованях, помімо що в прилученій церкві в Книгинній держав також о. Хомішин страстні науки. Епископ Шептицький буде від 19—21 проповідати в Домі кари для вязнів. Також заповів Епископ реколекції для учеників гімназії і учительської семинарії. — Три Василиянки обняли виховане в Інституті для руских дівчат в Станиславові.

— **Шлюб архикнягині Стефанії.** З Відня доносять, що виправа архикнягині Стефанії надійшла вже в цілости до Бургу. Знаменне є се, що всюди видно герб бельгійського дому. Гафти значені буквою «S», над якою знаходиться ся королівська корона. З сего вносять, що справу титулів рішено в сей спосіб, що архикнягиня задержить титул «королівської високоєсти», який їй з уродження прислугує. В поінформованих сферах удержують, що гр. Льоняй дістане в день шлюбу гідність князя.

— **На авдієнції у цїсаря** була нині депутация з Бучача і просила монарха о опуст в залягаючій престадії за гімназію в квоті 14 тисяч злр., та о увільнене міста на будуче від всяких претензій на гімназію.

— **В Римі** помер кардинал Людвик гр. Ді Каносса, епископ Верони, в 91. році життя. Він уродив ся в Вероні 1809 р., служив в молодих літах яко офіцер при уланах в австрійській армії. Пізнійше постриг ся в монахи чину Єзуїтів і в недовзі зїстав епископом Верони. В 1877 р. одержав від папи Пія IX. кардинальський капелюх. Велика доброта серця та благородні почування з'єднали для него всіх его дієцезан і пошились на довго з їх пам'яті.

— **Міске бюро праці** у Львові (пл. Вернадинська ч. 15) надало в місяці лютім 400 місць. Від свого зав'язаня с. є від дня 1. жовтня 1899 р. надало міське бюро праці 2.767 місць. Бюро посередничить цілком даром, оплати не побираєсь ані від працевластів, ані від працюючих. З провінції приймає ся зголошеня листовно.

— **Річ прокуратора — сконфіскована.** Все вже в нас було, а такої історії ще не бувало, щоби річ прокуратора... сконфісковано. А однак се стало ся справді, і то в Кракові. Антисемітському «Głos-owi Narod-у» виточила прокуратория процес за обиду чести судового радника, п. Кулявського, котрому закинула редакция брак енергії і неспосібність в веденю одної судової розправи, зверненої против редакції. Прокураторию заступав при найновійшій розправі против «Głos-у Narod-у» заступник прокуратора, п. Тшасковский. Обиджений радник, п. Кулявський і заступник прокураторії ждали конче кари для відвільного редактора «Głos-у Narod-у». З мови п. Тшасковского знаємо лише конець: «Прокуратория державна мусить виступати против «Głos-у Narod-у», бо не може допустити, щоби тільки зухвалости і злої віри розходило ся щоденно по світі». Що перед тим говорив заступник прокураторії, не знаємо, бо зміст его промови, поданий в 54. числі «Głos-у Narod-у» сконфіскував надпрокуратор Долінський, добачуючи в ній знамена проступку против карного закона. Промова заступника прокураторії подїлала на лаву присяжних до сеї степені, що редактора «Głos-у Narod-у» оправдано одностайно. Вість сю беремо з неконфіскованого 55. числа «Głos-у Narod-у».

— **Короткий рік.** В справі вирівнаня календаря в Росії предложила установлена до сего комісія свій еляборат цареві. Після єї погляду належало би вирівнати ріжницю календаря в сей спосіб, що безпосередно по 9. марта ст. ст. випустить ся 14 днів і стане ся писати відразу 23 марта. В сїм дни іменно, після імовірного обчислення мало бути зрівнане дня і ночі в році Рождества Христоваго. Сим способом рік, в яким календарі зрівнали би, вносив би в Росії лише 352 днів. Дуже приємне було би се для російських урядників, що за короткий рік одержали би повну свою гажу. Комісія промовляє горячо за полишенем давнього, поганського ка-

лендаря і заступленем его зреформованим численням та звертає при сїм увагу на латинські назви місяців, які також належало би ся усунути, але що ті назви надто вже прийняли ся в суспільности, вносить комісія лише назву місяця марта, що походить від імени поганського бога війни, змінити на російську назву «Мир», аби сим переказати потомности память на великодушну підняту царем Александром III акцію всенародного мира і гагської конференції.

— **Неувага машиніста** стала недавно тому причиною мало що не катастрофи на перемиськім залізничім дворці. Іменно машина, що мала вести поспішний поїзд до Кракова, виїхала з огрівальні, аби причепити ся до поїзду і наїхала так сильно на стоячий поїзд, що почтовий кондуктор, занятий укладанем посилок в почтовім возі, скалічив собі небезпечно око і носову хрястку, а кухар в возі реставраційнім пробив собі ліву долоню ножем, що держав в правій руці. З подорожних чотирох покалічених. Двох з них лишили ся в Перемишлі, а двох поїхало до Кракова.

— **Як жиди дбають про своїх,** найліпшим доказом є складки, які они що року збирають на жидів в Палестині. Складки ті, за дозволом правительства, збирає вижницький рабін. Послїдній виказ за 1899 р. показує, що лиш з давніх трох циркулів: заліщицького, коломийського і станиславівського, а з повітів: скалатського і тербовельського зібрано около 14.000 зр., а друге тільки дала Буковина. Жиди в Кривчу зложили 99 зр., в Королівці (містечку на Поділлі) 162 зр., Лисець 186, Чернелиця 180, Ілавче 47, Товсте 166, Чортовець 101, Грушів 323, Станиславів 2601 зр., Бучач 851, Солотвина 577, Будзанів 625, Чортків 558, Скала 520, Язловець 397 зр. і т. д. Нехай же би то наші люди так памятали на своїх та складали для них гроші!

— **Лічене туберкулів.** «Revue des Revues» оголосила статистику, в якій заявила, що kwestія лічення недужих на туберкулі мабуть вже цілком порішена. — Можна буде лічити сухотників соком, який одержує ся з волового мяса під великим тисненем. Сей лік відкрили французькі лікарі: Карло Ріше і Герікур, творці серум'ової терапії.

— **Найновіші винаходи.** П. Володимир Яхно, молодий електротехнік, був 5. с. м. у Відні на авдієнції у цїсаря зі своїми винаходами. Кабінетова канцелярія дуже заінтересовала ся ви знаходами п. Яхна. Головніші моделі військових его винаходів зробить ся після его рисунків в арсеналі у Відні, а патенти так на винаходи військові, як також і залізничі видасть правительство безкорисно. Протектором п. Яхна є Адам Давкша, а співником Жигмонд Госьціцький. Винахідник заключив умову з акційним товариством парискої вистави, на основі якої помістить свої моделі на виставі при кінці мая в осьмім павільоні. Одною з цїкавих праць п. Яхна є плуг, яким буде орати один кінь і виконувати працю десяти коний. Неменьше займаючим є винахід малого телефона без дротів, який буде можна помістити як годинник в кишені. Проби з сим телефоном буде п. Яхно робити між Львовом а Перемишльом з початком цвітня в присутности фахової комісії. В електротехнічній роботні п. Яхна є вже майже на укінченю телектроскоп его помислу. Всі его винаходи буде можна оглядати на сегорічній парискій виставі.

— **Статистику аналафбетів** находимо в статії голяндського дневника «Nemos van der Dag d'Amsterdam». З неї довідуємо ся, що в 1898 р. на 1000 воєнів було неписьменних: в Скандинавії 4, Швайцарії 5, в Данії 8, в Німеччині 12, в Франції 123, в Англії 127, в Бельгії 154, в Австро-Угорщині 388, в Італії 480, в Іспанії 720, в Росії 810, в Туреччині 830. Найбільше аналафбетів є в Росії, бо на цілий загаль неписьменних, які находить ся після обчислень в Європі, припадає майже половина на Росію.

— **«День студентів».** Після старого звичаю, студенти середніх шкіл в «Монастірі», в Вестфалії, по зложеню матури, дуже торжественно обходять день, в яким одержують свідомства зрілости. Устроюють они іменно переїздку по місті на алегоричних возах. На переді походу ступає музикант місцевого полку кирасієрів в фразах, циліндрах і білих панталюнах. На возі запряженим в чвірку коний їде за музикою прездія міста, а за ними на возах матуристи. Вози прикрашені сьвітами, а ціле місто хоругвами і фестонами. Рада шкільна рішила виступити проти тих забав, бо они студентів дуже богато коштують.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Льокальний рух особовий. З днем 15. марта 1900 входить в жите додаток VI. до обовязуючих від 1. січня 1898 тариф для перевозу осіб, пакунків подорожних, посилок експресових і псів на залізничих льокальних в Галичині і на Буковині, позістаючих в заряді державнім. Ціна додатку 10 сотиків.

Уряджений до тепер тільки для руху особового переставок Айхграбен на шляху Відень

дворець західній-Амштетен в окрузі ц. к. Дирекції залізниць держ. у Відні, зїстане отворений з днем 1. цвітня 1900 також для руху пакункового.

— **Дрібні вісти.** У Відні лютує інфлюєнція, на яку занедужало також богато послів до ради державної. — Землетрясенє дало ся чути 11. с. м. в околиці Арко і Мерану. В Арко було землетрясенє так сильне, що доми колебали ся в своїх основах. — У Львові помер Генрик Тейссейре, інженер і єм. старший інспектор залізничий. — В Нюмарк, в північній Америці, згорів великий дім, в яким мешкало богато італійських родин. Огонь ширив ся так скоро, що майже всі погбли, що була тоді в дома. Доси віднайдено 15 спалених трунів. — У Львові занедужало на інфлюєнцію близько 20.000 осіб. У многих перейшла інфлюєнція в запалене легких. — Інфлюєнція ширить ся дуже також в Дублянах під Львовом. — Рада міста в Коломиї порішила построїти чотири народні школи коштом 66.000 зр.

Посмертна оповістка.

О. Димитрий Венгринович, парох в Волиці сяноцького дек., єп. перемиської, упокоїв ся в 59. році життя, а в 29-ім священства. В. є. п.!

О. Сильвестер Копистяньский, старосольський містодекан і парох в Сушиці великій, упокоїв ся дня 10. марта в 51. році життя, а 27. році священства. В. є. п.!

О. Григорий Концевич, Холмчак, парох в Кукизові, куликівського деканата, упокоїв ся в 68 р. життя, а 46 році священства. В. є. п.!

Александр Миронович, залізничий ревідент у Львові, помер в 56. році життя. В. є. п.!

Гонората Сас Лісковацна, вдова по пароху в Ваневичах, упокоїла ся в Самборі в 76 р. життя. В. і. п.!

Телеграми.

Льондон, 15. марта. Times доносить з Льоренцо з д. 12. с. м. Посольство Боєрів для узисканя мира зложено з трех членів виїздить завтра до Європи.

Льондон, 15. марта. Бюро Райтера доносить з Лундансенк з д. 10 с. м. Сюди прибули два англійські офіцери з відділом жовнірів, провадячи дуже численну юрбу повстанців, що зложили оруже, видаючи 5.900 набоїв, 900 карабінів і велику скількість амуніції. Надіють ся, що нині піддасть ся велике число повстанців. Межи набоями були такі, яких уживанє заказане на підставі міжнародної конвенції.

Стромберг, 15. марта. Воєнні сили ген. Брабанта прибули в неділю до Аліваль Норт. В роботу мав Брабант звести борбу, в якій неприятеля розбив цілковито.

Льондон, 15. марта. Лїорд Робертс телеграфує з Блемфонтен з дня 13 с. м., що заняв вже місто і вивісив англійські фани на правительственных будинках. Неприятель цофнув ся, а мешканці міста прийняли сердечно англійське військо.

Послїдні вісти.

Один з львівських дневників доносить, що до Варшави прийшло тайне розпорядженє з Петербурга, щоби 300 критих вагонів стояло в Прушкові, готових кождої хвилі до перевезеня війська. (Прушків, де находить ся велике залізничне заведенє, є першою стациєю віденської залізничі за Варшавою).

Нинішнє засїданє ради державної почало ся о 12. год. Президент др. Фуке повідомив палату, що від правительства надійшло письмо з прошенем, щоби палата перевела вибори до делегаций. Забирали голос міністри справедливости, скарбу, оборони краювої і просьвіти. Засїданє треває дальше.

„65 кр.“ пів кіля незрівнаної доброти кави ароматичної, рівнаючій ся найліпшим родам, до набутя лишень в торгівлі

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

у Львові, ул. Батория ч. 2. 8—30

5 kg. мішочки franco до кождої стациї поштової.

Помимо що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціальна робітня і магазин постели 24—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР** Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром

Малий фейлетон.

НЕПОТРІБ.

Сонце підняло ся високо в гору. Люди заворушили ся по хатах. Робота йде своїм звичайним шляхом.

У одній хаті рипнули сінешні двері. На порозі вказав ся високий, пригорблений муштина. На лиці граєть ся у нього усмішка, очи свіять ся весело.

Вийшов на обору, глянув на город, на хату... і завернув на вулицю. За ним тьопас маленький, шестилітній хлопчик.

— Що-ж Михасю, будеш учти ся?

— Буду.

— Добре. Як будеш учти ся, то будеш паном.

Хлопчик похнюпив голову в долину, усміхнув ся щасливо, зловив батька за руку.

— Тату, а ви будете водити мене що день до школи?

— Буду, сину.

— І прийдете до мене?

— Прийду.

Синюк притулив ся головою до батька, звернув очи в сторону, де була школа.

— Татуню, я так буду учти ся....

Щасливий батько гладить його рукою по під бороду і веде далі... до запису

День у день виходить Михась досьвіта із хати — та біжить до школи.

Зразу припала вона йому дуже до вподоби. Книжки у руки тай йде на дві-три години посидіти з товаришами. Та швидко побачив, що нема там нічого приємного: ні словом не обізва ся ні до кого, диви ся годинами на професора, тримай руки на лавці.

Батько купив йому оловець. Маже ним по книжці, що лише прийде до голови.

Раз-другий крикне професор: «Сховай оловець!» а далі починає бити тростиною по пальцях.

Страх, як він його незлюбив, того професора! Нераз забудеть ся, сяде собі вигідно в лавці, паше по книжці букви, що їх вивчив, аж тут засвище тростинка, він крикне, заплаче, зложить на лавці руки та дивить ся трівожно на вчителя.

Далі незлюбив уже й школу. Там шуткували із нього товариші, що такий слабкий, що бити ся з ніким не хоче та тікає від усіх; там професор бив тростиною, що маже по книжці; там ні рушити ся, там

ні глянути на кого, ні заговорити до кого.

Він рад, коли вирветь ся із школи, біжить що духу домів, тай у сад, тай у поле! Там сяде де під вербою та сидить годинами — то ляже горлиць, дивить ся у хмари, а хмари хвилюють, міняють свою постать, переганяють одні одних, усміхають ся до нього.

Його післали в гімназію.

Сяде було над латиною — читає, не читає, а думкою увихаєть ся по своїм ріднім селі, по полях та лісах... Нагадає собі кождий початок у дуброві, кожду борозду на поли. Переносить ся думкою в не-далеку будучину, коли то він із свідомством в кишені летіти ме поїздом у своє рідне село.

А по хаті похожає господар та кричить раз-у-раз своє: «Чому не вчиш ся?»

Він видить уже крізь вікно поїзд, гору, видить ліс, село, і хата промайнула вже перед його очима.

Нетерпеливить ся, рад би вже вискочити чим скорше з поїзду.

Ось вже він на поли з жінцями, їде на возі із сіном, купаеть ся на великім плесі у ріці, бігає по лісі за грибами, ягодами, качаєть ся у буйній траві.

Згадає і школу і місто, де висидів цілий рік, але се лише хвилиночку требає; йому годі думати про се довго.

Поїзд станув.

Він зловив у руку свій клуночок, вибігає з вагону, прямо вискакує з нього, перебігає дворець. Перед дворцем стоить той сам почтарський візок, що й торік — лише кінь инший. Той був сивий, а сей карий. А яку гарву має гриву. І другий віз той сам і кінь давний і старий візник не змінив ся ані на волос.

За дворцем толока. Перебіжить її та вже у хаті.

Як гарно висипали шутром стежку! І деревами пообсаджували. Докола стежки пасуть ся коні, корови... Ось і Гаврилів кінь! А як він його пізнав! О, підносить пшюк, форкає, знов пасеть ся. А гусята, які вони вже великі. Геть покрили ся вже білим пірєм.

І згадав, що він не бачив сього року дрібоньких, жовтих гусят. Чому се?

Його очи падають на кладовище. Торік у літї бігав там на яблука, грушки.

(Далі буде).

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зваряди, збіжжє в зерні і солоні, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з двем 31-го грудня 1899 вносьить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	"	—	"	
„ спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	—	"	
„ емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи «Дністера» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносьили виплачені **шюди 1,669.565 кор. 38 сот.** Поліси «Дністера» приймає **Банк краєвий** при пожитках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись **через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністера», **приймає ся.** «Дністеръ» **вплатив** агентам по конець 1899 р. **провізії 216.714 корон.**

3-3

Львів, ринок ч 10. (дім «Просьвіти»)

Інформації і посередництво до заключення **ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ** в найкористнійших комобінаціях.

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5%, 6% і 10% доходу на коштя вліт.

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8

порукає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергскої — барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прїбки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

3—20

Заряд.

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів, відливаня. таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вп. Миколаяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до близни.

Цінники даром і франко.

Важне для всіх!

На- **КАЛЬОШІ** найгірше правляє **знищені**

як також виконує **мужеску, дамску і діточу обуву.**

Чоботи для духовенства по як найприступнійших цінах.

З провінцій вистанє старий **оказ на міру.**

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.

Видає і відповідає за редакцію **Стефан Кульчицкий.**

З друкарні **В. А. Шийковского.**